

Studieplan for kunst og design 1 (60 studiepoeng)

Studieplanen ble anbefalt av avdelingsstyret den 19.06.2002. Behandlet i høgskolestyret 05.12.2002. Godkjent av rektor i brev av 8. mai 2003 etter fullmakt fra høgskolestyret 05.12.02.

INNLEDNING	1
MÅL	2
ORGANISERING OG ARBEIDSMÅTER	3
VURDERING	6
PENSUM	7

Innledning

Den postmoderne tid er karakterisert av nedbryting av regler for, holdninger til og grenser mellom tradisjonelle fag, media og disipliner. Nye media, nye utfordringer og nye muligheter oppstår kontinuerlig. Fusjon mellom media og kunsthøgskolen øker. Samfunnet er mer fragmentert samtidig som globalisering medfører at kulturelle uttrykk fra hele verden blir en del av vår hverdag. Informasjons- og kommunikasjonsteknologien (IKT) bidrar til at ungdomskulturen i stadig større grad har et globalt kulturelt grunnlag.

I denne situasjonen er åpenhet, nytenkning og eksperimentering nødvendig i vår felles holdning til de estetiske fag. Kunst og design er forandret og er ikke lenger to adskilte fagområder. Det er behov for et studium som åpner seg for de områder og utfordringer som finnes i og mellom samtidens kunst og design felter. Et studium hvor idé, fleksibel tenkning, bestemte mål og funksjon dikterer utvikling av handling, uttrykk og objekt.

Studiet i kunst og design I (60 studiepoeng) har som overordnet mål og prinsipp at kunst og design har et felles grunnlag i de formale begrepene rom, form, farge og tid. Disse begrepene er nødvendige for utvikling av idéer, prosesser og produkter i varierte visuelle uttrykksformer. Studiets hybride form kan være en stimulanse for en spørrende holdning, kreativitet og problemløsning.

Menneskets visuelle kulturarv som er nedfelt i kunst, arkitektur, design og håndverk til ulike tider og i ulike kulturer utgjør en grunnleggende del av studiet. Formuttrykk fra samtiden og tidligere epoker er en kilde til inspirasjon i eget skapende arbeid, og for å oppleve og forstå seg selv i et historisk-kulturelt perspektiv.

Studiet gir en introduksjon til kunst og design, 2- og 3 dimensjonalt virksomhet, ved praktisk verkstedarbeid og teoretisk refleksjon. Tegning, foto og IKT- benyttes til idéutvikling, utprøving og presentasjon, og til innhenting og formidling av informasjon og til kommunikasjon. Ferdigheter i å kunne synliggjøre og formidle nye idéer i samarbeid med andre blir stadig viktigere. Studiet stiller krav om stor grad av fleksibilitet og evne til å kombinere og bruke kunnskaper på tvers av faggrenser. Studiet kan være en plattform for videre utvikling rettet mot det arbeidsmarkedet som unge mennesker møter i dag.

Kompetanse

Studiet i Kunst og design (60 studiepoeng) kan tas i kombinasjon med andre fagområder og kan inngå i en treårig bachelorgrad (180 studiepoeng).

Opptakskrav

Generell studiekompetanse eller realkompetanse.

Omfang

Studiet har et omfang på 60 studiepoeng og er organisert som heltidsstudium over ett studieår.

Internasjonalisering

Studenter som tar studiet som del av en 3-årig bachelorgrad i estetiske fag og som ønsker å ta deler av sin utdanning i utlandet, gjør dette i utdanningens fjerde, femte eller sjette semester.

Utenlandsoppholdet godkjennes som del av studentens norske utdanningsløp etter tid-for-tid-prinsippet.

Mål

Gjennom arbeidet med studiet skal studentene:

- utvikle ferdighet til idéutvikling, til problemløsning og til å visualisere ideer i en kunst- og designskapingsprosess;
- utvikle ferdighet i å gjøre hensiktsmessige valg av materialer og visuelle virkemidler;
- utvikle kompetanse i analyse og refleksjon over eget og andres arbeid knyttet til kunst, design og visuell kommunikasjon;
- tilegne seg kunnskap og erfaring med informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) som verktøy i idéutvikling og som presentasjonsverktøy;
- utvikle visuell og kulturell kompetanse gjennom kjennskap til hvilken rolle kunst og design har spilt til ulike tider i ulike samfunn;
- utvikle et reflektert forhold til miljø, forbruk og materialbruk.

Innhold

Innholdet i studiet er beskrevet i tre hovedemner med delemner som er presisert i læringsmål for studentene. Delemnene må ikke ses på som atskilte emner, men som komponenter med innbyrdes avhengighet i en kreativ prosess i både kunst og design.

Hovedemnet kunst og design (tilsvarende 40 studiepoeng)

Hovedemnet omfatter praktisk-estetisk skapende arbeid, teoretisk refleksjon og argumentasjon. Studiet legger vekt på at eksperimentering og utforming skal utføres både med tradisjonelle og utradisjonelle materialer, teknikker og uttrykk. Sentralt står studentens evne til å visualisere og kommunisere sine ideer og til å konkretisere kunst- og designarbeidet slik at det lar seg gjennomføre på den avsatte prosjekttiden, og slik at det gir en bred basis for videre studier i fagfeltet.

I studiet vil det bli fokusert på forståelse for og anvendelse av sentrale begreper som rom, form, farge og tid. Disse vil være basis for utvikling av individuelle ideer i ulike fagdisipliner.

Gjennom arbeidet med hovedemnet kunst og design skal studentene:

- kunne visualisere og presentere ideer;
- kunne formulere kravspesifikasjoner for et produkt relatert til de rammer som utarbeides for hvert prosjekt;
- gjøre hensiktsmessige valg av materialer, redskaper, teknikker samt formal-estetiske virkemidler i forhold til mål- og kravspesifikasjoner;
- kunne gjennomføre en kunst- og designprosess fra idé til ferdig produkt/prototyp;
- kunne vurdere egne og andres produkter i forhold til intensjon.

Hovedemnet består av følgende tre delemner:

1. Delemnet idé, prosess og produkt

Studentene skal

- kunne utnytte et bredt utvalg av kilder til forarbeid og bearbeiding;
- utvikle en bevisst og søkende arbeidsmåte og anvende enkle strategier og metoder i arbeidsprosessen;

- kunne foreta vurdering av eget og andres arbeid med klar refleksjon, dokumentasjon og presentasjon;
- vise evne til kritisk refleksjon og kunne vurdere bruk av estetiske virkemidler og komposisjon i presentasjon av kunst- og designkonsepter;
- kunne bruke IKT som verktøy i utvikling av en idé.

2. Delemnet *formal-estetiske virkemidler*

Studentene skal

- bevisst kunne anvende formal-estetiske virkemidler som for eksempel form, farge og komposisjon, i kunst og design;
- analysere og reflektere over formal-estetiske virkemidler i kunst og design;
- tilegne seg og kunne anvende fagterminologi.

3. Delemnet *materialer, redskap og teknikker*

Studentene skal

- kunne velge egnede materialer, teknikker og redskaper og anvende disse i forhold til intensjoner og produktets funksjon og uttrykk;
- vise håndverksmessig ferdighet i valg og bruk av grunnleggende redskap;
- eksperimentere med materialer, redskap og teknikker;
- kunne vedlikeholde redskap og utstyr;
- kunne bruke IKT og tegning i kunst- og designprosesser.

Hovedemnet informasjons- og kommunikasjonsteknologi (tilsvarende 10 studiepoeng)

Hovedemnet omfatter enkle tegneprogram og bruk av aktuell programvare som presentasjons- og kommunikasjons verktøy. Bruk og produksjon av bilder inngår som et viktig element. Hovedemnet omfatter også evne til analyse og bevissthet i forhold til den betydning og de konsekvenser den nye teknologien har fått for enkelt mennesket og fagområdet.

Gjennom arbeidet med hovedemnet informasjons- og kommunikasjonsteknologi skal studentene:

- kunne bruke IKT som et verktøy i utvikling av en idé mot et produkt;
- bruke tegneprogram og kunne bearbeide bilder til bruk i presentasjoner og ved utforming av enkle nettsted;
- kunne bruke Internett som kunnskapskilde og til å formidle egne prosjekter;
- vise evne til kritisk refleksjon og kunne vurdere bruk av estetiske virkemidler i presentasjon av kunst- og designprodukter.

Hovedemnet kunst-, designteori og estetikk (tilsvarende 10 studiepoeng)

Hovedemnet omfatter en generell innføring i historiske perspektiver og teoretiske innfallsvinkler innenfor kunst og design.

Gjennom arbeidet med kunst og formkultur skal studentene

- tilegne seg kunnskap om hovedtrekk i kunst- og designhistorien;
- tilegne seg kunnskap om hovedtrekk i samtidens kunst- og designfilosofi;
- tilegne seg grunnleggende kunnskap om samtidskunst og nåtids design;
- kunne anvende enkel billedanalyse, funksjonsanalyse og kommunikasjonsteori i kunst- og design produksjon.

Organisering og arbeidsmåter

I studiet legges hovedvekten på praktisk-estetisk skapende arbeid og refleksjon. Studentene skal gjennom de ulike prosjektene få erfare både systematiske, analytiske og mer spontane, intuitive arbeidsformer. Vurdering og veiledning er en viktig del av arbeidsprosessen.

I verkstedarbeidet skal en ta i bruk arbeidsformer som utvikler studentenes egne idéer, praktiske ferdigheter, formforståelse og uttrykksevne; dessuten arbeidsformer som ivaretar, utvikler og

stimulerer til systematisk arbeid, kreativitet og fantasi. Felles presentasjoner og utstillinger vil danne grunnlag for drøfting og vurdering av studentarbeid.

Skolen disponerer verksteder til arbeid innen: søm, vev, billedvev, stofftrykk, grafikk, tegning, keramikk, tre dimensjonalt arbeid og IKT.

Studenter og lærere har sammen ansvar for å skape et godt arbeidsmiljø og ta del i høgskolens styre gjennom de valgte råd og utvalg.

Organisering

Studiet er organisert som et sammenhengende heltidsstudium med avsluttende eksamen ved slutten av studiet.

De utøvende og teoretiske komponentene organiseres som adskilte enheter, men teoretiske emner tas også opp i sammenheng med det utøvende arbeidet for å fremme helhetsforståelse i faget.

Arbeidsmåter

I studiet legges det stor vekt på prosjektarbeid ved at studentens egen innsats står sentralt i studiet. Under arbeidsprosessen legges det vekt på dialog mellom studenter og veiledere. Denne kompetansen er et viktig grunnlag for utførelsen av studentenes eget prosjektarbeid, og forutsetter stor grad av tilstedeværelse i verksteder og aktiv deltakelse i undervisningen. Utdanningen er i stor grad basert på at læringen foregår sammen med andre. En slik læreprosess krever samvær og samarbeid over tid. Det forutsettes derfor at studentene i hovedsak er tilstede i undervisningen og er kjent med kunnskapsinnholdet i denne.

Studiet legger stor vekt på å trene studentene til å bli gode i prosjektarbeidsformen. I studiet inngår fire prosjekter som varer fra to til syv uker. Gjennomføring av de fire prosjektene er arbeidskrav i studiet. Hvert prosjekt avsluttes med at studentene legger fram sitt prosjekt og reflekterer over resultat og prosess. Slike prosjektfremleggelse har stor verdi i den totale læringsprosessen. Studentene skal selv ta ansvar for egen læring og utvikling. Studiet avsluttes med et eksamensprosjekt over åtte uker.

Rom, form, farge og tid kan være utgangspunkt for fire prosjekter som skal være gjenstand for både teoretisk og praktisk arbeid. Til hvert prosjekt skal det settes krav om at studenten skal formulere ulike, men presise mål til prosjektene. Disse skal fokusere på både kunstfaglige og designmessige prosesser. Dette betyr at gjennom kreative prosesser, teoretiske studier, refleksjon og valg skal prosjektene ende opp i produkter som skal dokumentere en kunstfaglig løsning, en prototyp som er resultatet av designprosess hvor det er krav til form og funksjon eller "noe midt i mellom".

I alle prosjektukene er én dag avsatt til dags seminar. Målet med seminarene er å stimulere til mangfold i f. eks. bruk av materialer. På dags seminarene behandles temaer innen for eksempel følgende områder:

- kunst og design;
- formal-estetiske virkemidler som for eksempel form, farge og komposisjon;
- materialer, redskaper og teknikker.

Presentasjon av eget arbeid er en viktig læringsarena for alle studentene, og det legges stor vekt på dette i studiet blant annet gjennom felles samlinger. Studentene får ikke direkte erfaring med alle materialene selv. Medstudentenes erfaringer presentert i plenum blir derfor en viktig kilde til læring.

Obligatorisk tilstedeværelse og arbeidskrav

Obligatorisk tilstedeværelse i undervisningen

Studiet omfatter følgende undervisnings- og veiledningssituasjoner der det er krav om tilstedeværelse og aktiv deltakelse:

- faglige innføringer og demonstrasjoner;
- felles faglige drøftinger og vurderinger underveis og til slutt i forhold til studieoppgaver;
- erfaringsinnhenting i verksted- og laboratorier;
- gruppe- og prosjektarbeid;
- ekskursjoner med faglærer til stede
- obligatorisk individuell veiledning knyttes til oppgaver gjennom året.

Se undervisningsplanen for nærmere informasjon.

Sykdom fritar ikke for tilstedeværelse og aktiv deltakelse i undervisnings- og veiledningssituasjoner der det er krav om dette. Studenter som har mer enn 20 prosent fravær i undervisnings- og veiledningssituasjoner der det er krav om tilstedeværelse og aktiv deltakelse, meldes ikke opp til eksamen. Studenter som står i fare for å overskride fraværskvoten, får skriftlig melding om dette.

Arbeidskrav

Innfrielse og godkjenning av arbeidskrav danner forutsetningen for oppmelding til eksamen.

Arbeidskrav vurderes til "Godkjent"/"Ikke godkjent". Arbeidskrav skal være innfridd innen fastsatt(e) frist(er). Gyldig fravær dokumentert ved for eksempel legemelding, fritar ikke for innfrielse av arbeidskrav. Studenter som på grunn av sykdom eller annen dokumentert gyldig årsak ikke innfrir arbeidskrav innen fristen, kan få forlenget frist. Ny frist for innfrielse av arbeidskrav avtales i hvert enkelt tilfelle med den aktuelle læreren. Studenter som ikke innfrir arbeidskrav innen fastlagt frist og som ikke kan vise dokumentasjon for sykdom eller annen dokumentert gyldig årsak, får ikke forlenget frist.

Studenter som får vurderingen "Ikke godkjent" på hele eller deler av arbeidskravet avtaler selv ny vurdering av det aktuelle arbeidskravet med faglærer.

Alle arbeidskrav må være innfridd og resultat godkjent senest seks uker før eksamen.

Følgende arbeidskrav må være innfridd av studenten og resultatet godkjent av høyskolen før eksamen kan avlegges:

- en oppgave i kunst-, designteori og estetikk;
- tre prosjektoppgaver fra to til syv uker;
- obligatorisk deltakelse ved samlinger knyttet til drøfting og presentasjon av prosjekter.

Alle prosjekter skal:

- presentere en idé/problemstilling;
- inneholde skisser (på papir eller i et annet materiale);
- løse et problem og utvikle et produkt i et materiale;
- inneholde skriftlig dokumentasjon med refleksjon;
- presenteres i plenum (muntlig og/eller digitalt);
- dokumentere bruk av IKT gjennom skisser og/eller presentasjon.

Studentene har selv ansvar for egen læring, og må selv se til at de i løpet av studiet har arbeidet praktisk med de obligatoriske emnene som fastsettes i arbeidskravene. I løpet av studiet skal studentene ha arbeidet praktisk med:

- ulike 2- og 3-dimensjonale materialer og teknikker;
- digital billedbehandling.

Se undervisningsplanen for nærmere informasjon.

Studenter som ønsker å fortsette studiene innen tekstile fagområder, anbefales å velge én prosjektoppgave og eksamensprosjektet innen disse material/tekniske områdene.

Undervisningsplaner

Undervisningsplan utarbeides med utgangspunkt i studieplanen. Denne gir nærmere informasjon om blant annet undervisning med krav om tilstedeværelse, tidspunkt for dette og arbeidskrav.

Undervisningsplanen gir også nærmere informasjon om tidspunkt for vurdering i læringsløpet.

Undervisningsplan deles ut ved semesterets/studiets begynnelse.

Vurdering

Forutsetningen for oppmelding til eksamen (avsluttende vurdering) er:

- at alle arbeidskrav er innfridd og resultat godkjent,
- at studenter ikke har mer enn 20 prosent fravær i undervisnings- og veiledningssituasjoner der det er krav om tilstedeværelse og aktiv deltakelse (se avsnittet "Obligatorisk tilstedeværelse og arbeidskrav", over).

Ved avsluttende vurdering benyttes en karakterskala fra A til E for bestått (A er høyeste karakter og E er laveste) og F for ikke bestått.

Kriterier for avsluttende vurdering, se avsnittet "Avsluttende vurdering" (under).

Det foregår uformell vurdering og veiledning kontinuerlig gjennom hele året. Dette er gjensidige prosesser mellom studenter og faglærere. Veiledning og vurdering vil være knyttet til ulike situasjoner i studiet og gjelder både i de praktiske og i de teoretiske arbeider som studentene skal utføre.

En tar i dette arbeidet sikte på å øve opp studentenes evne til å reflektere over praktiske og teoretiske tilnærmingmåter i faget. Studentene skal slik lære å veilede andre i deres faglige prosesser, samt analysere, vurdere og formulere faglige og metodiske problemstillinger og oppgaver.

Det skal være sammenheng mellom mål, innhold og vurdering i studiet. Egenvurdering skal være en del av selve læringsopplegget og et middel for den enkelte student til å utvikle forståelse for målet med studiet og til å skaffe seg innsikt i egne forutsetninger for estetisk skapende arbeid.

Både studenter og lærere skal vurdere studieopplegg og studiemiljø med sikte på videre utvikling av studiet. Alt vurderingsarbeid bør skje på en måte som stimulerer til drøfting, refleksjon og videre utvikling.

Avsluttende vurdering

Avsluttende vurdering omfatter følgende komponent som utgjør grunnlaget for sluttkarakteren:

- Et eksamensprosjekt over 10 uker som vurderes av faglærer og ekstern sensor. Resultatet av vurderingen teller 100 prosent av sluttkarakteren.

Eksamensprosjektet skal inneholde:

- Presentasjon av idé/problemstilling.
- Hensiktsmessig skissearbeid (på papir eller i andre materialer).
- Ferdig produkt/prototyp.
- Skriftlig dokumentasjon av arbeidsprosessen med refleksjon (10 sider maskinskrevet A4).
- Digital presentasjon av prosjektet.

Prosjektene vurderes på grunnlag av følgende kriterier:

- studentenes ferdighet i å utvikle og bearbeide idéer;
- studentenes ferdighet i å bruke estetiske virkemidler;
- studentenes ferdighet i å bruke materialer, teknikker og egnede arbeidsmåter;
- studentenes ferdighet i å reflektere over fagteoretiske spørsmål.

Studenter som på grunn av gyldig fravær ikke avlegger én eller flere komponenter som inngår i ordinær eksamen, eller som får vurderingen F på én eller flere komponenter som inngår i slik eksamen, kan melde seg opp til utsatt/ny eksamen. Utsatt/ny eksamen arrangeres tidlig i påfølgende semester. Villkårene for å gå opp til utsatt/ny eksamen er behandlet i *Forskrift om eksamen ved høyskolen i Oslo*. Oppmelding til utsatt/ny eksamen gjøres skriftlig og sendes avdelingsadministrasjonen ved Avdeling for estetiske fag. Nærmere informasjon om tidspunkt for utsatt/ny eksamen finnes på nettstedet "Eksamen" på www.hio.no.

Ved fremstilling til utsatt/ny eksamen i praktisk arbeid leveres prosjektoppgaven som til ordinær eksamen. Ved fremstilling til ny eksamen skal prosjektoppgaven som ble vurdert til "F" til ordinær eksamen, være bearbeidet/forbedret – for eksempel på bakgrunn av begrunnelsen for karakteren.

Prosjektoppgaven som skal sensureres i forbindelse med utsatt/ny eksamen, leveres institusjonen etter nærmere avtale. Studenten må selv ta kontakt med faglærer for å avtale tid/sted for fremlegging til sensurering.

Pensum

Pensum utgjør ca. 2000 sider. Mindre justeringer av pensumlitteratur godkjennes av studieleder. Litteraturlisten med utvalgte pensumsider foreligger ved studiestart.

Studentene legger opp et eget tilleggspensum i forhold til tematisk innhold i eksamensprosjektet.

Coldevin, Axel. 1993. *Epoker i Europas stilhistorie*. Oslo: Aschehoug. Ca. 55 sider

Cooper, Douglas. 1992. *Drawing and perceiving*. New York: Van Nostrand Reinhold. 200 sider.

Dahl, Tor Edvin. 2001. *Kommunikasjon*. Oslo: Gan forlag, 216 sider

Erichsen, Stein Holmboe. 2001. *Mediedesign*. Oslo: Gan forlag, 496 sider

Gotfredsen, Lise. 1991. *Bildets formspråk*. Oslo: Universitetsforlaget. 190 sider.

Gundersen, Asbjørn 1998. *En enkel fargelære*. Oslo: Universitetsforlaget. 120 sider.

Hauße, Thomas. 1995. *Design*. Oslo: Cappelens forlag. 175 sider (oppslagsbok)

Holm, Erling Dokk (red.). 1999. *Varer, verdier og vemmelse: essays om design og konsum*. Oslo: Norsk form, 79 sider

Lawson, Bryan. 1997. *How designers think; The design process demystified*. (3rd. Ed.) Oxford: Architectural Press. 318 sider

Marceau, Jo (ed.). 1998. *Art, a world history*. London: Dorling Kindersley. Ca. 80 tekstsider

Michl, Jan. 2001. "Å se design som redesign. Formgivingsdidaktiske betraktninger", *Form* 35, no.5, s.16-18 (<http://www.geocities.com/janmichl/nor.redesign.html>)

Møllerup, Per. 1998. *Design er ikke noe i seg selv. En samling av tanker om design*. Oslo: Norsk Form/Messel Forlag.

Monö, Rune. 1997. *Design for product understanding*. Stockholm: Liber. 167 sider

Pallesen, Lis. 2000. *Farver*. København: Gyldendal Undervisning. 70 sider.

Permin, Gertrud. 1998. *Fortæl med digitale billeder*. København: Teknisk forlag. 162 sider.

Stang, Kaare. 1996. *Moderne tider. 1900-tallets stilarter i Norsk arkitektur, kunstindustri og design*. Oslo: Cappelen. 104 sider

Østby, Leif. 1977. *Norges Kunsthistorie*. Oslo: Gyldendal. (59 sider. Nærmere spesifisering ved studiestart)

Tilleggsliteratur

Amundsen, Britt Ring. 1995. *Strek og form*. Oslo: Tell forlag. 105 sider

Boyes, Janet. *Essential fashion design*. 1998. London. Bt.Batsford Ltd. 94 sider

Braddock, Sarah E. and Maria O'Mahony. 1998. *Techno textiles. Revolutionary fabrics for fashion and design*. London. Thames and Hudson. 191 sider

Gotfredsen, Lise. 1992. *Når ting bliver kunst*. København. Gads forlag. 235 sider.

Helland, Bibbi. *Forming av klær*. 1990. Oslo. Yrkeslitteratur as. 137 sider

Jeppesen, Birgit m.fl. 1994. *Dansk design - fra kirke til café*. Herning: Ebbe Johansen

Koppen, Maria Brekke. 1981. *Innføring i billedvev*. Oslo. Universitetsforlaget. 225 sider.

Lium, Randi Nygaard. 1992. *Ny norsk billedvev. Et gjennombrudd*. Oslo. C. Huitfelt forlag. 127 sider.

Mannila, Leena. 1996. *God form i Norge*. Oslo: Norsk Form/Messel forlag

Skjeggstad, Edith. 2001. *Broder videre*. Oslo: Tell forlag. ca.100 sider.

Svaboe, Bodil. *Stofftrykk*. 1991. Oslo. Tell forlag

Warsen, Lisa og Per Leander. 1999. *Resa i design*. Stockholm: Kommunikationsforskningsberedningen og Stiftelsen Svensk Industridesign.

Westbye, Vibeke. 1990. *Vev, mønster og mangfold*. Oslo: Tell forlag. 192 sider